

TÜRK SANAYİCİLERİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ

**TÜSİAD
YÖNETİM KURULU BAŞKANI
ÖMER SABANCI'NIN
OSTİM SİAD GENEL KURULU
KONUŞMASI**

**19 Mart 2005
Ankara**

TÜSİAD AVRUPA SANAYİ VE İŞVERENLER KONFEDERASYONLARI BİRLİĞİ (UNICE) ÜYESİDİR.

İstanbul : Meşrutiyet Cad. No: 74 Tepebaşı 34420 İstanbul - Türkiye
Ankara : İnan Cad. No: 39/4 Gaziosmanpaşa 06700 Ankara - Türkiye
Brüksel : 13, Avenue des Gaulois, 1040 Brussels-Belgium
Washington D.C. : 1250 24th Street, Washington D.C. 20037 - USA
Berlin : Mörkisches Ufer, 28 10179 Berlin-Mitte - Germany
Paris : 12, Rue Godot de Mauroy 75009 Paris - France

Tel: (90-212) 249 19 29 **Faks:** (90-212) 249 13 50
Tel: (90-312) 468 10 11 **Faks:** (90-312) 428 86 76
Tel: (32-2) 736 40 47 **Faks:** (32-2) 736 39 93
Tel: (1-202) 776 77 70 **Faks:** (1-202) 776 77 71
Tel: (49-30) 28 878 6300 **Faks:** (49-30) 28 878 6399
Tel: (33-1) 426 516 40 **Faks:** (33-1) 426 516 99

e-mail: tusiad@tusiad.org
e-mail: ankoffice@tusiad.org
e-mail: bxloffice@tusiad.org
e-mail: usoffice@tusiad-us.org
e-mail: info@tusiad-de.org
e-mail: satan@tusiad.org

web: www.tusiad.org

Sayın Başkan, OSİAD'ın değerli üyeleri

TÜSİAD adına hepinizi saygıyla selamlıyorum. Sizlere hitap etme fırsatını bana verdiğiniz için, Sayın Başkan Mehmet Akyürek'in şahsında tüm OSİAD camiasına teşekkür ediyorum, genel kurulunuzun başarılı geçmesini diliyorum.

Türkiye'nin kalbinde, Ankara'da faaliyet gösteren kuruluşlar olarak eminim ekonomideki gelişmeleri yakından izliyorsunuz. Makro düzeydeki olumlu gidişatın, ekonominin mikro hücrelerine yeterince yansımamasını bizzat yaşıyorsunuz.

Türkiye'nin en önemli sorunu olan işsizliğin, yeterli ölçüde azalmaması, yabancı sermaye girişlerinin ve yatırımların gerektiği gibi artmaması, bir yanda yapısal bazı eksiklerimizin devam ettiğini gösterirken, öte yanda da politikalara yön verecek bir sanayi stratejisinden yoksun olduğumuzu ortaya koyuyor.

Risklere hala ne kadar açık olduğumuzu, Amerika Birleşik Devletleri'nde faizlerde meydana gelen artışın tüm dünyayı, bu arada Türkiye'yi de birkaç gün içinde olumsuz etkilemesinden herkes kolaylıkla anlayabilir. Faiz artışı nedeniyle ABD hazine bonolarına yönelen fonların gelişmekte olan ülke piyasalarını terk etmeye başlaması, Türkiye açısından çok dikkatle takip edilmesi gereken bir gelişmedir.

Bu tür uluslararası gelişmelerin ekonomimizi kontrolümüz dışında olumsuz biçimde etkilemesinin önüne geçilebilmesi için, Türkiye'nin ihtiyaç duyduğu döviz kaynaklarını, sıcak para tabir edilen bu fonlarla değil, doğrudan yabancı sermaye yatırımları ile karşılaması gerekiyor. Tabii bunun için de Türkiye'de yatırım yapmanın cazip hale getirilmesi gerekiyor. Yalnız yabancı sermaye için değil, yerli sermaye için de yatırımı caydıracak pek çok husus olduğunu her fırsatta belirtiyorum, bunları burada tekrar etmeyeceğim.

Burada asıl üzerinde durmak istediğim nokta, bazılarımızın, yabancı sermayenin Türkiye'ye gelmesinden veya Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne entegre olmasının öneminden söz ettiğimizde, bunun daha çok büyük sanayiye ilgilendiren bir konu olduğunu sanmasıdır. Oysa burada asıl önemli olan KOBİ'lerdir.

İzin verin birkaç örnekle açıklamaya çalışayım. Çalışmaları kamuoyuna pek yansımadağı için yeterince bilinmiyor olabilir, ama TÜSİAD olarak bizim bir de uluslararası iş geliştirme faaliyetleri ile ilgilenen "TÜSİAD International" adlı kolumuz var. TÜSİAD International yurt dışındaki şirketler ile Türkiye'dekiler arasında iş ilişkileri geliştirmek ve bunu özellikle KOBİ'ler zemininde gerçekleştirmek üzere faaliyet gösteriyor. Bu çerçevede Avrupa'dan Çin'e kadar çok geniş bir coğrafyada, bir çok ülkeyle temas gerçekleştiriyoruz. Bugünlerde de ilişki ve deneyimlerimizden, üyesi olduğumuz Girişim ve İş Dünyası Konfederasyonu Türkonfed'i de yararlandırmak üzere çalışıyoruz.

Anlatmak istediğim husus, bu temaslarda yakın dönemlerde sıkça vurgulanan bir gerçeğe dayanıyor. Avrupa'nın büyük şirketleri, dev isimler ve markalar, yeni açılım alanı olarak Çin'i belirlemiş durumdadır. Hepsi Çin'e gitmek, orada yatırım yapmak için yarış içindeler. Ancak, Çin gibi devasa bir ülkede faaliyet gösterebilmek için, aynı ölçüde devasa sermayelere gereksinim duyuluyor.

Avrupa'nın KOBİ'leri de yabancı ülkelerde yatırım ihtiyacı içindeler ama Çin'e gitmeye güçleri yetmiyor. Bunun yerine Türkiye'ye gelmeyi istiyorlar. Biz bunu uzun süredir

görüyoruz ve “Türkiye Avrupa için bir üretim üssü olabilir” diyoruz. Avrupa’nın yeni sanayileşme hedeflerini ortaya koyduğu Lizbon Stratejisi’nin en önemli ayaklarından birinin KOBİ’lerin gelişmesi olduğuna dikkat çekmeye çalışıyoruz. Son zamanlarda yaptığımız temaslarda, gerek Danimarka’da, gerek İtalya’da, gerekse Almanya’da, bize neredeyse aynı sözlerle şunu dile getirdiler: “Türkiye KOBİ’lerin Çin’i olabilir.”

Bu söz, hükümetimizin yakından takip etmesi gereken çok önemli bir gerçeğe parmak basıyor. Bu gerçeği büyüteç altına almakta fayda var.

Türkiye, enflasyon, bütçe açığı, kur, faiz gibi temel ekonomik göstergelerde sağladığı istikrarı, mevcut açığı kapatacak bir yatırım artışına, istihdam artışına dönüştüremedi. Ortalama büyüme rakamları çok ciddi bir sıçrama göstermiş olmasına rağmen, bazı sektörlerde büyüme hala son derece yavaş, bazılarında ise küçülme bile var. İşsizlik ağır bir sorun olmaya devam ediyor.

Bu sorunların aşılabilmesi için, dinamik, kolay uyum sağlayan, istihdam yaratma kapasitesine sahip KOBİ’lerin gelişmesinin önünün açılması gerekli. Ancak bunun ne devlet desteği ile olması mümkün, ne de çoğunlukla bizim KOBİ’lerimizin sermayeleri atılım yapmaya yeterli. O zaman yapılacak şey, yabancı sermayeyi KOBİ’lere çekecek özel programlar uygulamak, Türk KOBİ kesiminin AB’nin KOBİ kesimiyle entegrasyonunu sağlamaktır. Bu konuda iki tarafta da yeterince istek var. Önemli olan zemini bu ilişkilere uygun hale getirmek.

Daha önce de defalarca belirttiğim gibi Türkiye’nin, büyüme ve gelişmesini bir stratejiye dayalı olarak gerçekleştirmemesi, ülkemizdeki yatırımların geleceğini olumsuz etkiliyor. Özel olarak KOBİ alanında da, AB’ye entegrasyon perspektifinden hareket edilmiyor, son derece içe kapalı bir biçimde bazı destek çalışmalarının sürdürülmesi ile yetiniliyor. Bunlar da yeterince duyurulmuyor.

Oysa AB üyeliği için müzakere aşamasına gelmiş bir Türkiye’nin, Lizbon Stratejisi’yle uyumlu bir sanayi stratejisi olsa, bunun kalbine KOBİ’lerin oturtulması kaçınılmaz hale gelecek. Bu da ülkenin yatırım ve istihdam sorununa etkili bir çare üretecek.

TÜSİAD olarak bu mesele bizi, ülkedeki istikrarın ve büyümenin sürdürülebilmesi, bu yolla işsizlik ve gelir dağılımındaki bozukluğun giderilmesi açısından birinci derecede ilgilendiriyor. Öte yandan, bugüne kadar siyasilerin kendilerine taban sağlama kaygısıyla yanlış biçimde yönlendirdikleri büyük sermaye-küçük sermaye ayrımına dayalı bakış açısını terk etmek, farklı büyüklükteki sermaye gruplarının ve girişimlerin birbirlerini tamamladıkları gerçeğinin altını çizerek güçlü bir işbirliği zemini yaratmak gerekiyor.

İnanıyoruz ki, bizim de Sektörel Dernekler Federasyonu aracılığıyla üyesi olduğumuz Türkconfed, batı dünyasındaki örnekleri gibi, hem farklı büyüklükteki girişimleri bir araya getirerek, hem de sektörel ve bölgesel boyutları çatısı altında toplayarak, bugüne kadar yeterince üzerinde durulmamış olan bu meseleyi hem kendi gündeminin, hem de ülke gündeminin birinci sırasına oturtacaktır. Bu meselenin kavranmış ve bu yöndeki çalışmaların başlatılmış olmasını da sevinçle karşılıyoruz.

Değerli girişimciler,

Hiç kuşkusuz, yukarıda sıraladığımız atılımların yapılabilmesinin ön koşulu, ekonomide yeniden tesis edilmiş bulunan makro dengelerin ve istikrarın korunmasına bağlıdır. ABD faiz oranlarıyla ilgili verdiğimiz örnek bu konudaki tek tehdit değil. Bölgesel siyasi dengelerin yaratacağı sıkıntılar, AB ve ABD ilişkilerinde meydana gelebilecek olumsuzluklar, iç siyasette gündem sapmaları diğer önemli risk unsurları olarak dikkatle izlenmek zorunda. Türkiye ekonomisinin ne içerde, ne dışarıda en ufak bir güven kaybına tahammülü yok. Cari açığın bugün ulaştığı boyutlar bu açığın finanse edilmesinde bir kesintiye tahammülümüz olmadığını gösteriyor.

Kuşkusuz, ülke olarak çok daha güç koşullardan geçtik. Bu güçlükleri aşarken, IMF ile yaptığımız “stand-by” anlaşmalarının önemli pozitif etkisi oldu. Bize büyük çaplı doğrudan kredi sağladı. Uluslararası piyasalarda itibarımızı artırdı. Bizi belli bir mali disiplin içinde tuttu.

Anlaşmanın yeni diliminin de bu işlevlerin devamı için büyük önemi var. İmzanın gecikmesi, bütçeye yük getirecek bazı uygulamalarla siyaset sahnesinin eski alışkanlıklarının yeniden canlandığı izleniminin uyandırılması, dış politikada belirsizliğin egemen olduğu bir dönemden geçiyor olmamız iç ve dış piyasaların tedirgin bakışlarının Türkiye üzerine yönelmesine neden oluyor.

Hükümetin Nisan ayında imzalanacağını ilan ettiği IMF anlaşmasını artık kesin olarak sonuca bağlamalıdır. Yurt içinde siyasal dalgalanmalara neden olacak gündem sapmalarına izin verilmemesi, uluslararası camianın bölge ve dünya siyasetindeki konumundan ayrı düşüldüğü izlenimlerine son verecek, güven yaratıcı açık deklarasyonlarda bulunulması git gide daha önem kazanıyor.

Özetleyecek olursak, Türkiye, yakaladığı nispeten istikrarlı bir ortamı, bir atılıma dönüştürmek zorunda. Bunu sağlamak için, mevcut istikrar ortamı titizlikle korunurken, yapısal eksiklerimizin tamamlanması ve AB müzakerelerinin bir sanayi stratejisi çerçevesinde yürütülmesi gerekiyor. İstihdam ve gelir dağılımı sorunlarımıza çözüm üretecek büyük gücümüz olan KOBİ’leri bu stratejinin kalbine yerleştirecek bir vizyona ihtiyacımız var. Bunları sağlarsak hiçbir güç önümüzde duramaz.

Hepinizi bir kez daha saygıyla selamlıyorum.